

Protokoll 8/2024

fört vid Miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde
tisdagen den 1 oktober 2024 kl. 17:00-17:10, Gamla
biblioteket, Tekniska nämndhuset

Ledamöter

Åsa Lindhagen (MP) Ordförande
Elin Hjelmestam (L) Vice ordförande
Felicia Schartner Giertha (S)
Fredrik Pettersson (S)
Emelie Stark (S)
Bjarne Snis Sigtryggsson (S)
Deniz Butros (V)
Maria Mustonen (V)
Torbjörn Erbe (M)
Fritz Lennaárd (M)
Tapani Juntunen (SD)
Ashna Ibrahim (C)
Amelie Langby (M) ersätter Elin Böhlin (M)

Ersättare

Celal Altun (S)
Maja Lundqvist (S)
Felix Antman Debels (S)
Elsa Wiberg (S)
Leo Müller (V)
Frida Nehrfors Hultén (V)
Ergün Erdal (M)
Anders Edin (SD)
Joakim Rönnbäck (L)
Maja Boström (C)

Övriga närvarande

Anna Hadenius Förvaltningschef
Monika Gerdhem Avdelningschef
Daniel Persson Avdelningschef
Emily Tjäder Tjänsteman
Malin Täftefur Avdelningschef
Kerstin Thörner Nämndsekreterare
Gabriel Dorrian Werner Borgarrådssekreterare
Luis Lopez Personalföreträdare
Felicia Nipstrand Tjänsteman
Alva Engström Tjänsteman

Justerare

Åsa Lindhagen, Elin Hjelmestam

Datum för justering	2024-10-02
Paragraf	§8
Sekreterare	Kerstin Thörner

§ 8**Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/1159

Dnr 2024-14871

MF 2024/100

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.

Reservation

Vice ordföranden Elin Hjelmestam (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ashna Ibrahim (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1. Ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Tapani Juntunen (SD) föreslår (se beslutet).
2. Vice ordföranden Elin Hjelmestam (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
 - b. Att Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna kompletteras i enlighet med som anförs nedan.
 - c. Att därutöver anföra följande:

Stockholms stad ska vara frihetens stad där varje individ fritt kan forma sitt liv, utan att begränsas av diskriminering eller rasism i någon form. Vi ser dock flera brister i det föreslagna övergripande programmet för de mänskliga rättigheterna.

En lärdom från tidigare stadsövergripande styrdokument är

att de bör vara så konkreta som möjligt med tydliga mål och uppdrag för stadens nämnder och bolag. En överhängande risk är annars att det enbart bidrar till ökad administration utan reell förbättring. Styrdokument och handlingsplaner behöver kunna följas upp. Det föreslagna programmet är i sin nuvarande form dessvärre långt ifrån ett tydligt styrande dokument som nämnder och bolag kan förhålla sig till. Konkretisering i åtgärder och styrmedel är centralt för den här typen av program.

Den här typen av program fokuserar ofta på information och kunskapshöjande insatser. Vi vill därför betona vikten av att även fokusera på konkreta åtgärder och stöd riktade till personer som drabbas, t.ex. hur de ska kunna ta tillvara sina rättigheter.

Det är också anmärkningsvärt att antisemitism, afrofobi och hatbrott knappt ges något utrymme i programmet. Liberalerna har vid ett flertal tillfällen påtalat att antisemitismen skiljer sig från rasism och behöver adresseras specifikt. Likaså behöver ett program för de mänskliga rättigheterna, som tar sikte på att motverka all form av rasism, lyfta problematiken med hatbrott. Vad gäller hatbrott löper just afrosvenskar störst risk att utsättas och är överrepresenterade i fall med direkt våld. Stadens arbete mot hatbrott får inte bli en undanskymd del i ett övergripande styrdokument mot rasism.

Vi ser slutligen problem med att ersätta nuvarande styrdokument innan det finns nya handlingsplaner på plats. Det riskerar att skapa ett glapp i pågående arbete.

3. Ashna Ibrahim (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- b. Att Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna kompletteras med vad som anförts nedan.
- c. Att därutöver anföras följande:

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. För Centerpartiet är rätten till självbestämmande central; alla stockholmare ska ha rätt att bestämma över sitt eget liv och sin egen framtid, fria från kränkningar, diskriminering och rasism.

Vi välkomnar initiativet med ett sammanhållet program för de mänskliga rättigheterna i Stockholm. Centerpartiet vill

dock lyfta två viktiga aspekter som vi menar att programmet tyvärr missar.

- Centerpartiet anser att det är en stor brist att ett program som ämnar att behandla Stockholms stads program för mänskliga rättigheter, jämlikhet och rättigheter för olika grupper saknar en mer explicit och detaljerad diskussion om antisemitism, särskilt i en tid då antisemitismen ökar både i Sverige och på andra platser i världen.

Antisemitismen behandlas endast ytligt och som en del av generella hatbrott i programmet, trots att den har en unik och djupt rotad historia i Sverige och Europa. Detta är särskilt anmärkningsvärt i en tid då antisemitismen ökar kraftigt och idag tar sig uttryck i form av konspirationsteorier, hatbrott och i samband med kritik av Israel. Den anpassar sig till samtida sociala och politiska strömningar, vilket gör att antisemitismen måste identifieras och motverkas. Polisen rapporterar att antalet anmälda hatbrott mot judar har ökat kraftigt. Flera incidenter pekar på att hotbilden mot judar tydligt har ökat under senaste året och P4 rapporterade att en skola t.o.m. tvingades pausa en kurs i judisk folkdans på grund av antisemitiska stämningar.

Det är därför inte bara lämpligt, utan nödvändigt, att Stockholmsstad i sitt program för mänskliga rättigheter tydligt lyfter problemet med antisemitism och presenterar konkreta åtgärder för att motverka den. Programmet framstår som otillräckligt då det inte erkänner den specifika och alarmerande ökningen av antisemitism i samhället. Att inte ägna antisemitismen större uppmärksamhet underminerar programmets trovärdighet, särskilt i en tid när rapporter om antisemitiska incidenter i skolor, på sociala medier och i det offentliga rummet ökar.

Programmet betonar behovet av samarbete med civilsamhället, men det saknas specifika åtgärder för att stärka samarbetet med judiska organisationer eller samfund. Detta hade varit en central del i kampen mot den växande antisemitismen.

- Centerpartiet ser bostäder som en central mänsklig rättighet. Programmet för mänskliga rättigheter nämner bostad som en grundläggande rättighet men saknar helt resonemang, åtgärder eller strategier riktade mot att förbättra den dysfunktionella bostadssituationen i Stockholm. Denna brist är allvarlig och undergräver programmets trovärdighet.

Stockholms bostadsmarknad i sin nuvarande form gynnar de

som redan är etablerade på den, och stänger samtidigt effektivt ute många från att ta sig in. De som står långt fram i bostadskön har oftast redan en tryggad boendesituation. Samtidigt bor många unga vuxna fortfarande hemma, ensamstående föräldrar med barn tvingas flytta runt på osäkra andra- och tredjehandskontrakt och personer med samhällsbärande yrken inte kan ta emot jobb Stockholm.

Centerpartiet har därför föreslagit att alla bostäder i allmännyttan ska fördelas efter behov, inte efter antal år i bostadskön. Vi måste även tillgängliggöra socialt hållbara bostäder för hushåll med begränsade ekonomiska resurser. Har man inte en trygg boendesituation blir det ytterst svårt att tillgodogöra sig övriga mänskliga rättigheter som utbildning, arbete, hälsa, privatliv, vila och fritid.

Ett program för de mänskliga rättigheterna som inte gör minsta ansats till att skapa en tryggare och mer rättvis boendesituation är i grunden bristfälligt och behöver omvärderas för att uppfylla sitt syfte. Centerpartiet i Stockholm är redo att leda denna förändring för att säkerställa att alla stockholmare kan leva ett fritt, värdigt och tryggt liv.

Beslutsgång

Ordföranden Åsa Lindhagen (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Tapani Juntunen (SD).

Särskilt uttalande

Torbjörn Erbe m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stockholm ska vara en stad där man kan leva i trygghet och frihet. Vi välkomnar därför att staden får ett mer samlat program för att säkerställa den visionen om allas människors lika värde och grundläggande rättigheter. Arbetet med att förverkliga dessa rättigheter får dock inte innebära att vissa grupper i samhället faller mellan stolarna.

Vi ser en växande antisemitism i världen, Sverige och Stockholm vilket måste tas på allvar. Det judiska fotavtrycket har bidragit till det Stockholm vi känner i dag men judiska föräldrar vittnar om rädsla för att deras barn ska bli måltavlor för hot och våld idag. Rädslan har lett fram till att få unga judar i dag vågar bära judiska symboler. Den oron har politiken ett ansvar för att ta på allvar. Det har konstaterats i statliga utredningar att den judiska minoriteten i Sverige i

minst utsträckning får sina rättigheter tillgodosedda av kommuner och regioner, det är allvarlig kritik. När Stockholm nu får ett samlat program för de mänskliga rättigheterna som ska gälla för samtliga nämnder och bolagsstyrelser är det av största vikt att den judiska minoritetens verklighet i Stockholm inte åsidosätts.

Handlingar i ärendet

- MF 2024/100-2 08 2024-14871 Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna
- MF 2024/100-2.1 08 2024-14871 Bilaga 1. Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna
- MF 2024/100-2.2 08 2024-14871 Bilaga 2. KS Tjänsteutlåtande

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Elin Hedda Susan,Hjelmestam	2024-10-02
Åsa Maria,Lindhagen	2024-10-02